

Галина Танева

НЯМАТА

РЕЧЕ

КНИГА ВТОРА

Кръвта вода
не става

ciela

НЯМАТА РЕЧЕ

КНИГА ВТОРА

Кръвта вода не става!

ЛЕТНИ ПРАЗНИЦИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава първа

ПО ДИРИТЕ НА ЕДИН ЗАБРАВЕН КЛЮЧ	9
--	---

Глава втора

МАНАСТИРЪТ „СВЕТА ТРОИЦА“	25
---------------------------------	----

Глава трета

ХАЙКА ЗА ВЪЛЦИ.....	39
---------------------	----

Глава четвърта

КОЕ Е СЪН И КОЕ – РЕАЛНОСТ.....	52
---------------------------------	----

Глава пета

ГРЯХ СТОРИШ ЛИ, ЖА СИ ГО ПЛАТИШ.....	59
---	----

Глава шеста

МУЗЕЯТ	64
--------------	----

Глава седма

ЛАЗАР.....	73
------------	----

Глава осма

ГЕРГЬОВДЕН	90
------------------	----

Глава девета

ЗАГУБЕНО.....	97
---------------	----

Глава десета

ПЕРПЕЛЮНО ЛЯТНА	108
-----------------------	-----

Глава единадесета

НАПАСТ БОЖИЯ	112
--------------------	-----

Глава дванадесета	
ЧЕРКУВАНЕ.....	123
Глава тринадесета	
ЕНЬОВО БУЛЕ.....	127
Глава четирнадесета	
ПОПРЕЛКА В УСТРЕМ.....	137
Глава петнадесета	
НАМЕРЕНО	151
Глава шестнадесета	
ВОЛЯ БОЖИЯ	162
Глава седемнадесета	
КРЪВТА ВОДА НЕ СТАВА.....	171
Глава осемнадесета	
СЧУПЕНОТО Е ПОПРАВЕНО.....	179
СЪН ИЛИ РЕАЛНОСТ.....	184
ПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА	187
ЗАЕШКА КАПЛАМА.....	188
РЕЧНИК	189

*Индже на Кольо думаше:
– Кольо ле, Кара Кольо ле,
развей, Кольо, байряци,
събирай, Кольо, юнаци!
Турска е хазна тръгнала
от Ямбол града голяма,
през село Вакъв ще мине.
Там да я, Кольо, пресрещнем.
Хазната е, Кольо, богата,
от бели български алтъни.
Каквото казали, сторили!*

Там, в дъното на гората, дето рядко човешки крак стъпва, Старата бе накледила огън и се мъчеше да се сгрее от мартенския студ. Няколко премръзнали врабчета се бяха сгушили до нея и тихичко ѝ донасяха новото от света. Къде цъфнали дърветата, къде изорали нивите и какво друго да е станало из село. Време беше, както всяка добра стопанка, за посевите да се погрижи, животните да разбуди и на хората да помогне. Че нали нея Господ я беше изпратил да реди и да подрежда, та да си вървят дните и нощите и никой да не обърка реда. А тя, като плетеше съдбите и опъваше пътищата, гледаше никой да не го нарушава.

И връщаше изгубилите се души в пътя им, та да опазят завета на дедите си и заръките им да изпълнят. Па ако някой не знае какъв е пътят му, тогава Старата я пътека ще му изтъче, я нишка ще му опъне и ще го насочи натам, накъдето трябва да върви. Защото всяка душа носи в себе си и душите на предците си. И колкото и да се лута, по каквито и друми да скита, един урок има да научи и той е: „Кръвта вода не става“.

Глава първа

ПО ДИРИТЕ НА ЕДИН ЗАБРАВЕН КЛЮЧ

Крум Иванов натискаше последователно спирачката и газта на автомобила си и наум ругаеше разбития път. Очевидно бе оставен на грижата на природата поне за няколко десетилетия, защото бе в толкова окаяно състояние, че скоро щеше да е непроходим. От време на време край него се мяркаха ръждясали, нагризани от времето пътни знаци и табели, уведомяващи го, че до крайната му дестинация оставаха още няколко километра.

Опита да се съсредоточи върху озъбения асфалт и отново рязко натисна спирачката. Гумите изсвириха уплашено и колата спря точно на милиметри от голям кратер, зейнал в неговата половина на пътя. Превключи на задна, оттегли се на няколко метра от чудовището и го заобиколи.

Ако някой му бе казал какъв път го очакваше в последните петнадесетина километра, сериозно щеше да се замисли дали да поеме в тази посока. Ала стигнал до тук, реши, че е безсмислено да се връща. Пък и нали търсеше вдъхновение. Може

пък някой от зейналите кратери тук да го вдъхнови за нещо...

Животът му бе преминал обичайно нормално. Голям град, училище, гимназия, университет... И тъкмо когато се чудеше накъде точно да поеме, ето че съдбата му се усмихна, и то широко. Откри в себе си таланта да пише и дебютната му книга пожъна истински успех сред родните читатели. Романът му, посветен на най-тъмните кътчета на човешката душа, бе най-четената книга втора година поред. Името му стана известно и опашките от почитатели не намаляваха в столичните книжарници.

Обаче с успеха дойде и тежестта. Всеки го гледаше с очакване и безмълвен въпрос: „Кога?“. Литературните критици не спираха да повтарят, че очакват с нетърпение следващата му книга и постоянно му напомняха за проклятието на втората книга – хиляди популярни автори претърпяват пълен провал с втората си книга. Сега този дамоклев меч висеше и над неговата глава и заплашваше да го превърне в своя жертва.

Опита какво ли не. Алкохол, екскурзии, авантюри, дори прибегна до някои забранени стимуланти, но без успех. В главата му само монотонно бучеше сигналът на правата линия – липсваше каквато и да била дейност. Нито проблясък на идея, камо ли цялостна концепция за книга. Думите отказваха да се покажат, където и да бяха се скрили, и засега всичко сочеше, че след първоначалния си

невероятен успех писателят Крум Иванов щеше да се окаже един най-обикновен провал...

Тогава из ръцете му се завъртя остарял, ръждясал ключ. Припомни си, че това бе ключът от бащината му къща в един забравен от Бога край на България. Не бе стъпвал там десетилетия, откакто е бил малко бебе. Родителите му починаха преди години, а баба си и дядо си откровено не помнеше. Обаче, незнайно как, помнеше къщата, изпъчила белите си дувари в центъра на селото, окичена с метални огради. Помнеше също, че селото се намираще буквално в сърцето на Сакар планина, място, подходящо за една от големите му любви – лова. И тогава му дойде идеята да зареже света с неговата превзетост и суетност, да грабне пушката си и да потегли на юг, към онзи затънтен край, в търсене на вдъхновение.

И ето го тук, заобикалящ на зигзаг големите дупки по пътя, стискащ волана с ръце и внезапно натискащ педала на спирачката, и току-що подминал табелата с надпис „Устрем 1 км“. Завой и само метри след това пред него се откриха първите къщи на селото в далечината. Точно в този момент, докато все още се рееше някъде сред мислите си за обратите на съдбата, пред колата му изскочи животно. Това бе млада кошута, която притича по пътя току пред него и бързо се шмугна в храсталака край пътя. Крум инстинктивно, без да има време да осмисли, натисна спирачката и гуми-

те пронизително изсвириха. Успя да овладее колата и спря точно секунда преди да навлезе в нивата край пътя.

Изруга наум дивото животно. То му се бе изпречило само за секунда, но достатъчна, за да стане някоя беля. Все пак бързите му реакции спасиха и двамата с кошутата, която само след миг се бе изгубила от поглед. Ала този миг за Крум бе напълно достатъчен, за да съзре очите ѝ. Големи, тъмни очи, пламтящи, пълни сякаш с горещи въглени. Толкова необичайни очи за една кошута...

Пое си дъх няколко пъти и веднага щом намали адреналина в тялото си, продължи по пътя си. Премина през мост над някаква река и влезе в селото. Издължената сянка на висока сграда край пътя го погали нежно. В следващия миг реши рязко да завие край овехтяла чешма, въпреки че идея си нямаше накъде точно го води тази улица. Някакъв инстинкт вътре в него – същият, който се събужда в гърдите му, щом помиришеше смазката на оръжието си и го насочваше по следите на жертвата му, същият, който само преди минути го спаси, сега го водеше по улиците на селото.

Скоро надкрачи реката още веднъж и премина край подреден и добре поддържан парк. Онзи глас в гърдите му продължи да го влачи из селото, докато накрая го захвърли пред голяма къща с някога искрящи бели дувари, днес посивели от времето, и метални огради със захабена боя.

Слезе от колата и осъзна, че точно това бе бащината му къща, която смътно помнеше. Всъщност се изненада, някак си бе очаквал тя да не съществува вече и да се бе превърнала в руина, ала тя си стоеше там, потънала в тъга от своето забвение, и чакаше някой да си спомни за нея.

Уличната порта бе завързана с тел и Крум лесно се справи с нея. Застана на прага на къщата и извади от джоба си ръждясалия ключ. Пъхна го с известно усилие в ключалката на входната врата и сякаш цялата къща проскърца, като да е събудена от дълбок, вековен сън. Крум опита да завърти ключа, ала той не помръдваше. Бутна го още малко навътре, после леко навън, после пак навътре, докато да намери точната позиция, и отново завъртя. Този път всяка тухла и керемидата простенаха и ключалката щракна. Ето че вратата се отвори и пред него се откри голям коридор.

Пристъпи само прага, а сякаш се озова поне 100 години назад във времето. Обикновенният дъсчен под бе застлан с дълга и шарена тъкана черга, такава, каквато можеше да се види в музеите. По стените, окачени на пирони, висяха старинни фотографии в черно и бяло. В единия край на коридора бе поставен скрин, покрит с изящна, плетена на ръка дантела. Времето тук бе спряло и дори заспалият стенен часовник бе поне век стар. Единственото нещо, което напомняше за цивилизацията отвън, бе висящата на шнур в средата на

коридора крушка. „Слава Богу, поне електричество има“ – помисли си Крум и затърси ключа за осветлението. Секунда по-късно коридорът бе облян в светлина. В края му имаше три врати, които изглеждаха така грубо сковани, че човек би помислил, че всяка води до още 100 години назад във времето.

И вероятно щеше да е прав. Зад едната се кипреше стая, служила за спалня. В стената бе изградено огнище, а наоколо бяха наредени две груби дървени легла. Бяха застлани с рогозки, после дюшек, завит със вълнен чаршаф, а най-отгоре бяха претметнати тъкани губери. И двата бяха оранжеви, с квадратни орнаменти в краищата им. Над прозорците бяха спуснати шарени пердета, напълно в синхрон с ивиците на чергата на пода и вероятно тъкани от една и съща ръка. Това не беше дом, а музей. Сякаш невидим вулкан бе избухнал и засипал с пепелищата на времето тази къща, завинаги оставяйки я някъде в XIX век.

Вече не се и надяваше на телевизор или хладилник. Ще трябва обаче да събуди огъня в това огнище, навън все още хладнееше и студът хапеше през кожените му боти. А и се свечеряваше, така че Крум се ориентира набързо в обстановката и пренесе багажа си в една от стаите. Всъщност и втората стая бе досущ като първата, само дето цветните ивици по пода и прозорците се бяха размесили така, сякаш да го объркат още повече. В

последната стая той откри чешма („Слава богу!“), от която не течеше вода, но бързо се досети да потърси някъде спирателен кран. След известно лутане го откри в шахта зад къщата.

Тогава за пръв път се огледа. Някогашният двор се бе превърнал в гора от драки и тръни. И все пак личеше, че е доста голям. Пред къщата бе застлан с току-що показала се трева, а в другия край на двора се подпираха една на друга няколко престарели стопански постройки. Приличаха на дребни старци, които се крепяха един друг и бяха поизгубили зъбите си, а калпаците им се търкаляха пред тях на земята. Точно там, под орделите им покриви, Крум съзря купчина внимателно подредени цепеници. Вероятно си стояха на това място и кротичко спяха през последните 20–30 години.

Бързо се справи с огъня. Също толкова бързо приключи и с останалите от пътуването сандвичи. И след това потъна в прегръдката на оранжевия губер, уморен от дългия път под едва доловимата приспивна песен на престарялата къща.

* * *

Луната бавно се изкатери на небосклона. Огледа от високото хъркащите покриви на къщите и стори ѝ се, тук-там по някоя керемиди се бе разместила. Понамести ги, нареди ги и разбуди сгушилите се отдолу им паячета. После погали спящите